

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18Co/52/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8514200951
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 12. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Martin Baran
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2025:8514200951.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Martina Barana a členov senátu JUDr. Evy Šofrankovej a JUDr. Mariany Muránskej v právnej veci žalobcov: 1. S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, XXX XX Y., štátny občan N., 2. E. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, XXX XX Y., štátny občan N., 3. S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XX, XXX XX Y., štátny občan N., žalobcovia právne zastúpení: JUDr. Ladislav Riedl, advokát, AK so sídlom Slovenská 46, Prešov proti žalovaným: 1. EDYPLUS, s.r.o. so sídlom Žilinská cesta 130, 921 01 Piešťany, IČO: 36 258 881, pr. zast.: AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., AK so sídlom P.O. Hviezdoslava 10625/23B, 036 01 Martin, IČO: 36 865 036, 2. DUPOS dražobná spol. s.r.o., so sídlom Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, IČO: 36 233 935, pr. zast.: advoconsulting s.r.o., AK so sídlom Tamaškovičova 17/2742, 917 01 Trnava, o prikázanie žalovaným zdržať sa dražby, o odvolaní žalobcov v 1. až 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 2C/44/2014-590 zo dňa 23.10.2019 jednohlasne takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok vo výroku I. tak, že ukladá žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva podľa zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam č. XX/XXXX zo dňa XX.XX.XXXX uzavretej medzi právnym predchodcom žalovaného v 1. rade a žalobcami v 2. a 3. rade, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti v katastrálnom území S., obec S., okres N. Y., zapísané na LV č. XXX, vedeným Okresným úradom N. Y., katastrálny odbor - pozemok parc. č. XXX - záhrada o výmere XX m², pozemok parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorja o výmere XXX m², pozemok parc. č. XXX/X - zastavané plochy a nádvorja o výmere XXX m² a nehnuteľnosti v katastrálnom území S., obec S., okres N. Y. zapísané na LV č. XXX, vedeným Okresným úradom N. Y., katastrálny odbor - stavba so súp. č. XX - rodinný dom na pozemku parc. č. XXX/X, vzťahujúcim sa k zosplatneniu úveru právnym predchodcom žalovaného v 1. rade zo dňa XX.XX.XXXX a vo zvyšnej zamietavej časti rozsudok potvrdzuje.

II. Zrušuje výrok II. rozsudku.

III. Žalobcovia v 1. až 3. rade majú nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania proti žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %.

IV. Stranám sporu nárok na náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol nasledovne:

I. Súd žalobu zamietal.

II. Súd zrušuje neodkladné opatrenie nariadené uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa uznesením č. k. 2C/44/2014-250 zo dňa 08.04.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 6Co 114/2014-307 zo dňa 09.07.2014.

III. Žalobcovia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému v 1. rade trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. Žalobcovia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť žalovanému v 2. rade trovy konania v rozsahu 100 %, o ktorej výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 151a, § 151b ods. 1, § 151e ods. 2, § 151j ods. 1, 2, § 151m Občianskeho zákonníka.

3. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že v civilnom sporovom konaní sa majú rozhodovať spory, nie ukladať príkazy a zákazy. Existuje zásada dôkaznej povinnosti strán sporu preto, aby preukázal predmet konania a v tom prípade súd nemôže prehliadať ani spotrebiteľský charakter sporu. V takomto prípade súdy majú všeobecne ex offo povinnosť prihliadať na neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách (rozhodnutie SD EÚ vo veci C-34/13). Žalobca, ktorému hrozí strata bývania nie je viazaný právnymi predpismi, ako tak hmotnoprávnymi, ako aj procesnoprávnymi a nie je povinný sa brániť takým druhom žaloby, ktorou sa skutočne môže domôcť svojich práv v prípade, ak preukáže svoje tvrdenia a takisto to neznamená, že by ho neviazalo dôkazné bremeno a bremeno tvrdenia. Absolútnou ochranou nemôže byť jediný argument, a to je ochrana obydlija a bez ďalšieho by malo byť takejto žalobe vyhovieť. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie pléna Ústavného súdu SR 23/2014. Ďalej uviedol, že vo viacerých rozhodnutiach Súdneho dvora EÚ, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva sa riešila otázka dobrovoľnej dražby. V skutočnosti, že tento výkon nepodlieha kontrole súdu, rovnako že predmet zálohu a dlžná suma sú v hrubom nepomere čo sa týka ich hodnoty a že vlastne zákon o dobrovoľných dražbách ponúka po vykonaní dražby podať žalobu o neplatnosť tejto dražby. Nové tvrdenia žalobcov však nesúvisia s predmetom sporu. Žalovaný v 1. rade nesúhlasil s obranou žalobcov. Žalobcovia argumentovali najmä tým, že dlh voči žalovanému v 1. rade je premlčaný, a tým je premlčaný aj výkon záložného práva. V pripustení zmeny žaloby predmetom sporu sa stalo uloženie povinnosti žalovaným zdržať sa výkonu záložného práva na nehnuteľnosti, ktorá je vo vlastníctve žalobcov v 2. a 3. rade. Neskôr navrhli zmenu žaloby, ktorá mala pozostávať v tom, že tieto práva sú premlčané. Súd prvej inštancie najsamprv aj pripustil túto zmenu žaloby, neskôr však toto uznesenie zrušil. Súd prvej inštancie vzhľadom na námietku žalobcov, že zmluva obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky zaoberal sa prieskumom podmienok a nezistil nijaké neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré by odôvodňovali zakázať žalovanému v 1. rade výkon dobrovoľnej dražby. Pokiaľ namietali ako neprijateľnú zmluvnú podmienku poplatkov za poskytnutie úveru, ak by aj súd zistil neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky, táto nemohla spôsobiť zakázať dražbu nehnuteľnosti. Žalobcovia namietali bezúčnosť a bezpoplatkovosť úveru z dôvodu absencie RPMN a rozpisu splátok. Absencia týchto údajov v zmluve nespôsobuje neprijateľnosť tejto zmluvnej podmienky, ale bezúčnosť a bez poplatkov. V čase, teda kedy bol uzatváraný vzťah medzi žalobcami a žalovanou v 1. rade, platil z. č. 258/2001 Z.z.. V tom čase sa nevzťahoval vzhľadom na § 1 ods. 2 písm. a) a e) tohto zákona. V čase uzavretia zmluvy o úvere išlo o absolútny obchod a vzťah sa posudzoval podľa Obchodného zákonníka. Žiadna právna úprava v tom čase neodôvodňovala prednosť Občianskeho zákonníka v prípade spotrebiteľa pred Obchodným zákonníkom. Všetky úhrady žalobcov boli započítané iba na istinu, teda veriteľ neuplatňoval zmluvné ustanovenia, ktoré by umožňovali započítať najprv na príslušenstvo pohľadávky, splátky žalobcov a neskôr až na istinu. V čase, kedy existoval a platil tento úverový vzťah banky ešte znižovali úroky, čiže ešte úver spotrebiteľa preplatili menej. Žalobcovia mali možnosť sa oboznámiť aj so všeobecnými obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou zmluvy a ktoré predložili k žalobe, čiže ich mali k dispozícii. Rovnako neobstala námietka žalobcov v 2. a 3. rade, že nemali k dispozícii zmluvu záložnú, pretože táto okolnosť nebola pravdivá, zmluvu podpísali a pokiaľ ide o všeobecné obchodné podmienky, tieto ak by aj sa s nimi neoboznámili, mohli spôsobiť len, že nie sú účinné vo vzťahu k žalobcom v 2. a 3. rade. Pokiaľ bolo zakotvené v zmluve kedy zaniká záložné právo, to odráža presne zákonné ustanovenie § 151md Občianskeho zákonníka. Toto nemôže spôsobiť neprijateľnosť zmluvných podmienok. Ak aj bližšie táto zmluva potom odkazovala na ustanovenia všeobecných obchodných podmienok, samotný tento odkaz tiež nemôže spôsobiť neprijateľnosť zmluvných podmienok. Rozdiel medzi dlhom a hodnotu nehnuteľnosti je potrebné konštatovať, že dlh bol 5.233,05 eur k 13.11.2014, no veriteľ mal nárok na vrátenie nielen istiny, ale aj úrokov. Keď súd nedospel k záveru, že je úver bezúčnosť a bez poplatkov, potom je zrejme, že nárok na úroky z omeškania žalovanému v 1. rade vznikli. Z dokladov predložených žalobcami k 16.12.2017 pred postúpením pohľadávky bol dlh na zmluve vo výške 30.000 eur. Postúpením pohľadávky dlh nezanikol, zmenil sa len vlastník tejto pohľadávky. Od postúpenia pohľadávky žalobcovia dlh nesplácali, teda pohľadávka žalovaného v 1. rade je ešte vyššia, keďže narastali úroky z omeškania, preto nie je možné konštatovať ani to, že by bol nejaký

rozdiel medzi hodnotou nehnuteľnosti a dlhom. Aj keď žalobcovia všetky svoje tvrdenia vzťahovali k obom žalovaným, je zrejmé, že tieto námietky sa mohli týkať len žalovaného v 1. rade. Žalovaný v 2. rade namietol svoju pasívnu legitímáciu vzhľadom na skutočnosť, že pôvodný žalovaný v 1. rade s ním v lehote do 10 dní od doručenia zápisnice o vykonanej dražbe neuzavrel zmluvu o vykonaní opakovanej dražby. Za tohto stavu sa súd prvej inštancie stotožnil s argumentmi žalovaného v 2. rade a to tým, že nemajú pasívnu legitímáciu v tomto konaní, preto voči nim žalobu takto zamietol. Vzhľadom na všetky okolnosti, ktoré súd prvej inštancie uviedol vo svojom rozhodnutí zamietol žalobu v celom rozsahu. Záverom ešte poznamenal, že je ochrancom spotrebiteľa a je naklonený kontrole neprijateľných zmluvných podmienok v spotrebiteľských úveroch z úradnej povinnosti. Napriek tomu nezistil nijaké okolnosti, ktoré by znamenali v tomto prípade nejakú nerovnováhu práv a povinností medzi spotrebiteľom a dodávateľom. Rovnako ani nezistil nekalé obchodné praktiky u pôvodného žalovaného v 1. rade. Právo na obydlie tiež nemožno vykladať absolútne a za splnenia zákonom stanovených podmienok je prelomiteľné. Zmenu žaloby vo vzťahu k namietanému premlčaniu výkonu záložného práva a pohľadávky, pre ktorú bola dobrovoľná dražba vykonaná, nebola neskôr pripustená a z toho dôvodu ostal predmetom žaloby zákaz výkonu záložného práva. Súd prvej inštancie nevidel ani dôvod predložiť prejudiciálnu otázku Ústavnému súdu SR, týkajúcu sa zákona o dobrovoľných dražbách. Ustanovenia, ktoré žalobcovia uvádzali v žalobe a ktoré mali byť predložené na preskúmanie Ústavnému súdu SR, konajúci súd nepovažoval za rozporné. Vychádzal aj z nálezů pléna Ústavného súdu SR č. 23/2014.

4. Vzhľadom k tomu, že zamietol žalobu, zrušil aj neodkladné opatrenie, ktoré bolo nariadené konajúcim súdom. Výrok o trovách konania bol odôvodnený podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali odvolanie žalobcovia v 1. až 3. rade. Právo na spravodlivý proces má každá strana sporu. K porušeniu v tomto konaní došlo v okamihu, kedy súd rozhodol, že nebude rozhodovať o podanej žalobe v intenciách vznesenej námietky premlčania nároku veriteľa a záložného práva. Svoje dôvody uviedol, že nešlo o podstatnú zmenu rozhodujúcich skutočností, takéto podanie musí byť urobené písomne a súd musí o ňom rozhodnúť. V danom prípade ani žalobcovia, ani ich právny zástupca nenavrhlí zmenu žaloby, aj keď uplatnený nárok požadovali podľa posledných vyjadrení z iného dôvodu ako v podaniach, ktorými navrhovali zmenu žaloby. Premlčanie bolo namietané ešte v čase platnosti Občianskeho súdneho poriadku, ale nič nemení na tej skutočnosti, že aj Civilný sporový poriadok prevzal do zákonného znenia okolnosti týkajúce sa či už zmeny žaloby alebo možnosti namietat premlčanie nároku. Právna teória považuje márne uplynutie premlčacej doby za objektívnu právnu skutočnosť, ktorá nastane nezávisle od ľudskej vôle. Ide len o výlučnú pasivitu veriteľa, ktorý neuplatnil svoj nárok riadne a včas, čo je úmyslom právnej úpravy. Znova trvá na tom, že zákon o dobrovoľných dražbách upravuje žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby, ale žalobcovia žiadali nápravu proti výkonu záložného práva s tým, že je pochopiteľný nesúlad a isté pnutie medzi dlžníkom a veriteľom zmyslom a podstatou dobrovoľnej dražby, čo riešil Ústavný súd SR v rozhodnutí II. ÚS/237/2011. Nestotožňuje sa s odôvodnením súdu prvej inštancie aj vo vzťahu k ochrane obydli, v tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Súdného dvora EÚ C-34/13, kde musí byť zvažovaná primeraná povaha sankcie vychádzať z toho, že ochrana bývania je veľmi citlivá situácia a je potrebné preto zobrať do úvahy Ústavu Slovenskej republiky, kde má každý právo na ochranu pred neoprávneným zásahom do súkromia a rodinného života, ako aj právo na nedotknuteľnosť obydli. Rovnako v článku 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd sa deklaruje, že každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydli a korešpondencie. Primárnym cieľom veriteľa by malo byť získať finančné prostriedky v zákonnej úprave späť, a to ale nie za každú cenu, teda aj speňažením nehnuteľnosti rodiny.

6. Žalovaní v 1. a 2. rade sa k odvolaniu žalobcov nevyjadřili.

7. Odvolací súd na základe podaného odvolania rozsudkom zo dňa 23.03.2021 zmenil napadnutý rozsudok tak, že uložil žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, zrušil výrok II. rozsudku a priznal žalobcom v 1. až 3. rade nárok na náhradu trov konania vo vzťahu k žalovaným v 1. a 2. rade v rozsahu 100 %.

8. V odôvodnení svojho rozsudku odvolací súd poukázal na skutočnosť, že v konaní boli predložené dôkazy o úplnom vyrovnaní dlhu, preto v takomto prípade je výkon záložného práva na nehnuteľnosť, ktorá slúži na obydlie poslednou možnosťou, pričom pokiaľ žalobcovia preukázali vyrovnanie dlhu,

došlo k zániku záložného práva. Poukázal na skutočnosť, že žalobcovia sú spotrebiteľmi a pred začatím dobrovoľnej dražby z poskytnutého úveru vo výške 32.039,11 eur uhradili žalobcom 23.165,05 eura. V takomto prípade je postup vymáhania tohoto dlhu predajom nehnuteľnosti, ktorá je obydlím trojgeneračnej rodiny neprimeraný, nedôvodný a neadekvátny. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle zásady úspechu.

9. Na základe dovolania podaného žalovanými rozhodoval vo veci Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý uznesením zo dňa 29.10.2024 zrušil rozsudok odvolacieho súdu z 23.03.2021. Najvyšší súd Slovenskej republiky poukázal na ust. § 382 CSP, v zmysle ktorého ak má odvolací súd za to, že sa na vec vzťahuje ustanovenie právneho predpisu, ktoré nebolo vo veci použité a je pre rozhodnutie rozhodujúce, vyzve strany, aby sa k možnému použitiu tohto ustanovenia vyjadrili. Rovnako tak poukázal na skutočnosť, v akom prípade ide o takzvané prekvapivé rozhodnutie, teda ak odvolací súd založil svoje rozhodnutie na iných právnych záveroch ako súd prvej inštancie za súčasného naplnenia okolnosti, že sa k týmto odlišným právnym argumentom odvolacieho súdu nemala strana konania možnosť vyjadriť, právne argumentovať, prípadne predkladať nové dôkazy.

10. Poukázal na skutočnosť, že z obsahu spisu vyplýva to, že odvolací súd prejednal vec bez nariadenia pojednávania, bez výzvy strán sporu podľa § 382 CSP a bez zopakovania či doplnenia dokazovania. Následne zmenil napadnutý rozsudok a určil povinnosť žalovaným zdržať sa bližšie neurčeného výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Za nosný dôvod zmeny toho rozhodnutia považoval dôkazy o úplnom vyrovnaní dlhu predložené žalobcami. Touto otázkou sa však prvostupňový súd explicitne nezaoberal, naopak vychádzal zo stavu, že k 16.12.2017 bol dlh na úvere vo výške cca 30.000 eur, pričom následne už žalobca v 1. rade neplatil na dlh žiadne splátky. Je teda zrejmé, že nosné dôvody, na ktorých založil odvolací súd svoje rozhodnutie, netvorili skutkový základ zistený súdom prvej inštancie. Vyššie uvedené primerane platí aj v súvislosti s posúdením otázky pasívnej legitímácie žalovanej v 2. rade, ktorú táto namietla. Rovnako tak považoval najvyšší súd za dôvodnú námietku zmätočnosti rozsudku odvolacieho súdu v jeho výroku tak, že tento nie je dostatočne konkrétny a materiálne vykonateľný.

11. Z týchto dôvodov došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces postupom odvolacieho súdu, čím bol daný dôvod na zrušenie rozsudku.

12. Súd prvej inštancie uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 7 Cdo 124/2023 doručil žalobcom v 1. až 3. rade, ako aj právnym zástupcom žalovaného v 1. a 2. rade, ktorým bola správa doručená 04.12.2024.

13. Po predložení veci Krajskému súdu v Prešove bola vec pridelená do senátu 18 Co, a to dňa 16.12.2024. Na základe Dodatku č. 5 k Rozvrhu práce na rok 2025 z dôvodu odchodu predsedníčky senátu 18 Co bola vec dňa 01.07.2025 pridelená na prejednanie a rozhodnutie do senátu Krajského súdu v Prešove pod sp. zn. 13 Co.

14. Odvolací súd vyzval dňa 28.07.2025 žalovaného v 1. rade, jeho právneho zástupcu, aby odvolaciemu súdu v lehote 15 dní oznámili:

1. Identifikáciu dlžných splátok úveru a ich výšku, pre ktoré právny predchodca žalovaného v 1. rade oznámil dlžníkom vyhlásenie mimoriadnej splatnosti celého zostatku úveru zo Zmluvy o úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa XX.XX.XXXX

2. Špecifikáciu jednotlivých položiek, z ktorých pozostáva pohľadávka vo výške 33 890, 54 € ku dňu 7.2.2012, ako bola uvedená v Oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti

3. Splnenie podmienok vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-598/21 zo dňa 09.11.2023, ktorý súvisí s konaním: SP,CI proti Všeobecnej úverovej banke a. s., ktorý rozhodol takto: „Článok 3 ods. 1, článok 4 ods. 1, článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v spojení s článkami 7 a 38 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súdne preskúmanie nekalej povahy klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezohľadňuje proporcionalitu možnosti priznanej predajcovi alebo dodávateľovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z tejto klauzuly, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej

klauzuly povedie k tomu, že predajca alebo dodávateľ môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajom rodinného obydlija spotrebiteľa v mimosúdnom konaní.“

4. akým spôsobom postupoval právny predchodca žalovaného v 1. rade pri zisťovaní príjmových pomerov / bonity / žalobcov v 1. a 2. rade a ich schopnosti splácať úver v súlade s odbornou starostlivosťou banky podľa ust. § 27 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení iných zákonov, § 6 ods. 3 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa a § 3 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka,

5. aby v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy oznámil tomuto súdu ich prípadné ďalšie návrhy vo svetle rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-598/21 zo dňa 09.11.2023, ktorý súvisí s konaním: SP, CI proti Všeobecnej úverovej banke a. s., ktorý rozhodol takto: „Článok 3 ods. 1, článok 4 ods. 1, článok 6 ods. 1 a článok 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v spojení s článkami 7 a 38 Charty základných práv Európskej únie sa majú vykladať v tom zmysle, že: bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súdne preskúmanie nekalej povahy klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezohľadňuje proporcionality možnosti priznanej predajcovi alebo dodávateľovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z tejto klauzuly, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej klauzuly povedie k tomu, že predajca alebo dodávateľ môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajom rodinného obydlija spotrebiteľa v mimosúdnom konaní.“

6. a v tejto súvislosti nech sa vyjadrí k tvrdeniam žalobcov a nimi predloženým dôkazom, že v rokoch 2016 a 2017 bolo žalobcami uhradených 30 019,20 € / č. I. 485- 486 spisu/ v prospech N..

Táto výzva im bola doručená 13.08.2025, resp. 12.08.2025.

15. Zároveň táto skutočnosť bola daná na vedomie právnomu zástupcovi žalobcov, ako aj právnomu zástupcovi žalovaného v 2. rade.

16. Právny zástupca žalovaného v 1. rade dňa 27.08.2025 vo svojom vyjadrení k výzve uviedol, že týmto postupom došlo k zásahu do práva žalovaného podľa článku 46 Ústavy a článku 6 Dohovoru, pričom namietal postup súdu ako protiprávny. Poukázal na predošlý priebeh konania a na základné princípy, ktorými je ovládané civilné sporové konanie. Namietal možnosť uloženia povinnosti pre stranu sporu vo forme prírpisu či výzvy súdu bez odôvodnenia s tým, že poukázal na to, že súd rozhoduje buď rozsudkom alebo uznesením. Poukázal, že špecifické právne povinnosti, a to bremeno dôkazu a tvrdenia zaťažuje žalobcu. Poukázal na to, že súd musí voči účastníkom postupovať nezaujato a neutrálne a následne opätovne poukázal na základné princípy civilného procesu. Následne sa venoval charakteru konania o uloženie povinnosti zdržať sa výkonu záložného práva a v tej súvislosti vymedzenia predmetu konania. Uviedol, že predmetom konania nie je žiaden spor zo spotrebiteľskej zmluvy čo dokazuje aj to, že vec je zapísaná do registra C. Predmetom konania teda nie je úverový vzťah a u žalobcu ide o žiadosť o uloženie neobmedzenej povinnosti navždy sa zdržať výkonu záložného práva, čo je v rozpore s ust. § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka. V tejto súvislosti poukázal na rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na základe týchto skutočností považoval vymedzený predmet konania za vecne neobsahujúci základ. Poukázal na zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam s tým, že žalobcovia ani netvrdili, že takáto zmluva zanikla a pokiaľ takýto základ nie je preukázaný a úver nie je splácaný, nemôžu byť žalobcovia úspešní. Pokiaľ sa žalobcovia domáhajú zdržania sa výkonu záložného práva ide o výlučne záložný právny vzťah. Oprávnenie vykonať záložné právo je odvodené od jeho existencie a iného ako záložného veriteľa a záložcu sa týkať nemôže. Táto skutočnosť má vzťah k otázke aktívnej a pasívnej vecnej legitímácie. Ide o akcesorický vzťah, no výlučne k pohľadávke, nie k osobe dlžníka. Záložný veriteľ má teda právo na uspokojenie, ak nebol dlh zodpovedajúci zálohu včas splnený. Povinnosť záložného dlžníka je teda povinnosťou inou ako i povinnosť dlžníka obligačného, pričom rozsah povinnosti záložného dlžníka je limitovaný výlučne zálohu. V danom prípade úverový vzťah nie je predmetom konania a akákoľvek skutočnosť týkajúca sa zániku nároku na vrátenie úveru zaťažuje dlžníka. Samotný žalobca v 1. rade uvádza, že po strate zamestnania dohodnuté mesačné splátky nesplácal. Namietol, že na výzvu súdu ohľadom špecifikácie položiek, z ktorej pozostáva pohľadávka vo výške 33.890,54 eura k 07.02.2012 nie je možné zistiť ako toto súvisí s obsahom žaloby. Predmetom tohto konania nie je obligačný vzťah a takéto prípadné dôkazné bremeno má dlžník, ak sa snaží tvrdiť opak. Žalobca teda mal možnosť predmetný dôkaz osvedčiť tým, že by predložil potvrdenie o zaplatení dlhu, prípadne výpisy zo svojho účtu o platení splátok dlhu. Poukázal na možnosť vykonať dražbu nehnuteľnosti, ak hodnota pohľadávky prevyšuje 2.000 eur, čo nepochybne naplnené bolo. Zároveň žalovaný uviedol, že súd sa dopytuje subjektu na činnosť úplne iného subjektu,

ktorej sa aktuálne žalovaný v 1. rade nezúčastňoval. Práve žalobca by mal mať prehľad o uskutočnených platbách, prípadne si zaobstará výpis z úverového účtu. Tvrdenia o preukázaní zániku nároku na vrátenie úveru zaťažuje dlžníka. V danom prípade neexistuje ani dôvod na prenos dôkazného bremena, nakoľko nejde o situáciu, kedy strana zaťažená dôkazným bremenom objektívne nemá a nemôže mať k dispozícii informácie o týchto skutočnostiach. Pokiaľ sa týka výzvy, aby sa žalovaný v 1. rade vyjadril k tvrdeniam, že v rokoch 2016 až 2017 bolo uhradených žalobcami 30.019,20 eur v prospech Slovenskej sporiteľni uviedol, že jedná sa o absolútne neurčité podanie, ku ktorému sa nevie vyjadriť z dôvodu nesplnenia požiadavky určitosti. Položky, ktoré sú na výpise sú účtovné vo vzťahu k uvedeniu odpisov, nakoľko pohľadávka bola postúpená a nie vo vzťahu k splateniu úveru. Ide o absurdné konanie žalobcu, ktorý bez dôvodu nepredkladá doklady o tom, že údajne splatil sumu 30.019,20 eura. To len svedčí o tom, že takéto plnenie z jeho strany nebolo vykonané. Podľa obsahu by išlo o zmenu žaloby, pričom táto nie je v odvolacom konaní prípustná. Následne poukázal na rozhodnutia vyšších súdnych autorít a vo vzťahu k oznámeniu splnenia podmienok v zmysle rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci C-598/21 uviedol, že nie je možné tejto výzve reálne porozumieť, pokiaľ možnosť výkonu záložného práva je obsahom kogentnej právnej normy. Poukázal na skutočnosť, že žalobca v 2. rade nie je úverovým dlžníkom a predmetom konania nie je obligačný vzťah, pričom žalovaný podliehal priamemu dohľadu regulačného orgánu, ktorým je Národná banka Slovenska. Táto skutočnosť je dôležitá pre posúdenie požiadavky ohľadom zisťovania bonity pri poskytnutí úveru, pričom v čase poskytnutia tohto úveru takáto povinnosť neexistovala a následne bola prijatá až neskôr. Nepochybné však je, že úver bol poskytnutý a zo strany dlžníkov nebol splatený. Vo vzťahu k posúdeniu otázky obydliia uviedol, že táto nebola predmetom priameho posudzovania súdu prvej inštancie a nejedná sa o absolútne a nedotknuteľné právo. V priebehu celého podania namietal arbitrárnosť postupu odvolacieho súdu a zdôrazňoval princíp nestrannosti.

17. Vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného v 1. rade bolo zaslané na vedomie právneho zástupcovi žalobcov, ktorý zároveň bol vyzvaný na prípadné vyjadrenie ohľadom skutočnosti, či došlo ku splateniu sumy 30.019,20 eura zo strany žalobcu v 1. rade za roky 2016 a 2017. Zároveň bol vyzvaný na vyjadrenie, či predmetná nehnuteľnosť naďalej slúži ako obydlie žalobcov.

18. Rovnako bolo vyjadrenie právneho zástupcu žalovaného v 1. rade zaslané na vedomie právneho zástupcovi žalovaného v 2. rade s možnosťou vyjadriť sa k nemu v lehote 15 dní.

19. Predmetné výzvy boli doručené adresátom dňa 02.10.2025, resp. 13.10.2025 a 18.10.2025. Na tieto výzvy títo v súdom stanovenej lehote nereagovali.

20. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (ustanovenie § 34 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ustanovenia § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia pojednávania (ustanovenie § 385 C.s.p. a contrario) tým, že miesto a čas vyhlásenia rozhodnutia oznámil na úradnej tabuli súdu Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné čiastočne.

21. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

22. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte namietanou nepreskúmateľnosťou, nesprávnym skutkovým posúdením a nesprávnym právnym posúdením, teda, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

23. Súd prvej inštancie po vykonaní stranami navrhnutých dôkazov zo zistených skutočností prijal iba čiastočne správny právny záver.

24. Odvolací dôvod podľa § 365 ods.1 písm. f/ CSP sa týka chyby v zisťovaní skutkového stavu veci súdom prvej inštancie spočívajúcej v tom, že skutkové zistenie, ktoré bolo podkladom pre jeho rozhodnutie je nesprávne, t. zn. musí ísť o skutkové zistenie, na základe ktorého vec posúdil po právnej stránke a ktoré je nesprávne v tom zmysle, že nemá oporu vo vykonanom dokazovaní, pričom medzi chybami skutkového zistenia a chybami právneho posúdenia je úzka vzájomná súvislosť, keďže príčinou nesprávnych (v zmysle nedostatočných) skutkových zistení môže byť chybný právny názor, v dôsledku ktorého zisťoval iné skutočnosti, príp. zisteným skutočnostiam. Skutkové zistenie nezodpovedá vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s § 191 ods. 1 CSP (Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.), a to vzhľadom na to, že buď vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplývali, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo. Nesprávne sú i také skutkové zistenia, ktoré založil na chybnom hodnotení dôkazov. Ide o situáciu, keď je logický rozpor v hodnotení dôkazov (v úsudku medzi porovnávanými skutočnosťami), príp. poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán sporu alebo, ktoré vyšli najavo inak, z hľadiska závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti, eventuálne vierohodnosti alebo, keď výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 185-§ 211 CSP. Pri hodnotení dôkazov je potrebné zohľadniť aj iné okolnosti, ako sú vzájomná nadväznosť, súlad alebo rozpor medzi skutočnosťami, ktoré z vykonaného dôkazu vyplývajú a podobne. Skutkové zistenie ako výsledok hodnotenia dôkazov nemôže byť zásadne správne, ak hodnotenie dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá § 191 ods.1 CSP, lebo hodnotil každý dôkaz len jednotlivo a nie aj v ich vzájomnej súvislosti. Skutkové zistenie nie je správne ani vtedy, ak medzi vykonaným dôkazom (jeho obsahom) a z neho vyodeným (čiastkovým) skutkovým záverom, je zrejmy nesúlad.

25. Zo skutkových zistení jednoznačne vyplýva, že záložný veriteľ sa rozhodol využiť zmluvný inštitút výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby (mimosúdne). Odvolací súd poukazuje na to, že vo vzťahu k úverovej zmluve neexistuje zatiaľ súdne rozhodnutie, ktoré by podrobilo zmluvné ustanovenia súdnej kontrole prijateľnosti zmluvných podmienok. Žalovaný v 1. rade, resp. jeho predchodca ako veriteľ si sám určil výšku pohľadávky, pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly by mohol vymôcť aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok. Existujú aj iné spôsoby výkonu záložného práva podľa osobitného predpisu podľa § 151j ods. 1 OZ, ktoré pri garancii prednosti záložného práva až do konečného splnenia dlhu garantujú aj zachovanie obydli. Ak by sa napríklad záložné právo vykonalo uplatnením práva žalobou na súde, do úvahy prichádza oveľa proporcionálnejší postup povolenia splátok či už súdom alebo aj v exekúcii. Jediným efektívnym prostriedkom ochrany je vykonanie súdnej kontroly neprijateľnosti zmluvných podmienok.

26. V súvislosti s tvrdením žalovaných, že slovenská právna úprava záložného práva a dobrovoľných dražieb je v súlade s európskym spotrebiteľským právom, odvolací súd poukazuje závery prijaté vo viacerých rozhodnutiach súdov, na ktoré poukazuje s tým, že nenašiel dôvod na odklon od týchto záverov, ktoré pripúšťajú žaloby o zdržania sa výkonu záložného práva.

„Zdá sa, že dobrovoľnou dražbou sa obchádza dôležitý unijný prvok, a to ex offio súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok. Doposiaľ odvolací súd nevie zo spisu zistiť, koľko už bolo z dlhu splatené. Napriek tomu sa predáva byt navrhovateľov a obchádza najpodstatnejšia právna otázka, či je naozaj nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, aby sa výkon záložného práva vykonal týmto spôsobom.

Pochybnosti o súlade inštitútu dobrovoľnej dražby s unijným právom vyvolali dve prejudiciálne konania (C-482/12 Macinský/Getfin, C-34/13 Kušionová/SMART Capital). Z pripomienok Európskej komisie vo veci C-482/12 odvolací súd pripomína už vyššie uvedené obavy nad otázkou súladu procesu dobrovoľnej dražby s právom Európskej únie, cit. „Smernica Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať v tom zmysle, že bráni uplatňovaniu takej vnútroštátnej úpravy, akou je v prejednávanej veci § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka v spojení s ďalšími ustanoveniami právnej úpravy dotknutej vo veci samej, ktorá umožňuje veriteľovi vymôcť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok tak, že vykoná záložné právo predajom nehnuteľnosti aj napriek námietkam spotrebiteľa a bez posúdenia zmluvných podmienok súdom alebo iným nezávislým tribunálom“ (viď napr. uznesenie Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Co/106/2014).

Inštitút dobrovoľnej dražby je inštitútom, ktorý vo svojej podstate vážnym spôsobom zasahuje do práva vlastníť majetok podľa čl. 20 Ústavy SR s dosahom na ústavné právo na obydlie podľa čl. 19 v spojení s čl. 20 Ústavy SR, a to bez akejkoľvek (preventívnej) ingerencie súdnej moci. Záložca je tak počas celého trvania záložného práva vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu záložného veriteľa, ktorého písomné vyhlásenie o pravosti, výške a splatnosti pohľadávky, pre ktorú sa navrhuje výkon záložného práva, a o tom, že predmet dražby je možné dražiť, plní na účely výkonu záložného práva funkciu „exekučného titulu“ s priamym dosahom na ústavné práva záložcu. Je otázne, či takáto konštrukcia neodporuje základným súkromnoprávnym zásadám, najmä zásade rovnosti účastníkov súkromnoprávných vzťahov (§ 2 ods. 2 Občianskeho zákonníka) s dosahom na čl. 20 Ústavy SR, kedy je vlastníckemu právu nadradené iné vecné právo vykonávané bez verifikácie oprávnenosti a dôvodnosti jeho výkonu zmocneným orgánom štátnej moci (súdom). Líniu ingerencie súdnej moci pri nútenom výkone súkromného práva podporuje aj ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva najmä k čl. 8 Dohovoru o ochrane základných práv a slobôd v znení jeho dodatkových protokolov (porov. napr. rozsudok vo veci Paulić v. Chorvátsko z 1. marca 2010, rozsudok Novoseletskiy v. Ukrajina (Sťažnosť 47148/99)).

Odvolačný súd poukazuje ďalej aj na nález Ústavného súdu ČR z 8. marca 2005 sp. zn. Pl. ÚS 47/04, ktorým ústavný súd zrušil ustanovenie § 36 ods. 2 českého zákona o verejných dražbách z dôvodu, že umožňovalo nútenú dražbu majetku bez toho, aby pohľadávka bola priznaná vykonateľným súdnym rozhodnutím alebo iným kvalifikovaným aktom poskytujúcim záruku vierohodnosti a kontrolovateľnosti. Ústavný súd skonštatoval, že otázky, ktoré v právnom štáte musí zodpovedať súd, zákon zveril do „rozhodovania“ živnostníka - dražobníka, pričom z tohto dôvodu je predmetná právna úprava nezlučiteľná s princípmi právneho štátu.

Postihnutie majetku výlučne súkromnými osobami - podnikateľmi sledujúcimi dosahovanie zisku takmer bez akejkoľvek verejnoprávnej ochrany v rozsahu, aký umožňuje slovenská právna úprava je diskutabilné aj vo svetle porovnateľných právnych poriadkov, ktoré na tak závažný zásah do vlastníctva vyžadujú rozhodnutie sudcu. Súkromné osoby - podnikatelia sú pritom v pozícii osôb, ktoré majú garantovať ochranu práv osôb zúčastnených na dražobnom procese (porov. vyššie). Odvolačný súd si napríklad nevie predstaviť ako záložný veriteľ a dražobník v jednej osobe (ako je tomu v prejednávanej veci) môže garantovať nezávislý a nestranný výkon záložného práva, ktorého nezávislý a nestranný verifikáciu by inak (ako je tomu u okolitých krajinách s príbuznou právnou tradíciou) garantoval súd. Atribút nezávislosti a nestrannosti je potrebné navyše posúdiť v kontexte, že záložný veriteľ si svojou úvahou a posúdením plnenia podmienok zmluvného vzťahu zabezpečuje „exekučný titul“, ktorý následne, ak je aj v pozícii dražobníka, sám nútene voči dlžníkovi vykonáva. Nezávislosť a nestrannosť je len jednou, aj keď mimoriadne dôležitou, z ústavných požiadaviek, ktoré musia byť kladené na dražobníkov, a ktoré právna úprava svojou konštrukciou nezabezpečuje. Z dražobnej praxe sú pritom vážne indície, že dražobné spoločnosti sú prepojené s veriteľmi a doslova, že každý záložný veriteľ má „svojho“ dražobníka (v predmetnej veci v jednej osobe). Aj preto sa v praxi presadzuje názor, že najľahšia a najrýchlejšia „exekúcia“ dlžníkov a neplatičov je dražba a nie je neobvyklé, že dražba sa (pravidelne), dokonca ako hrozba, vyvoláva pri hrubom nepomere pohľadávky a hodnoty zálohu. Tento model správania, medzičasom hromadne uplatňovaný účastníkmi právnych vzťahov, vo svojej podstate vážne deformuje a popiera základné ústavné princípy ochrany práv a prispieva k realizácii práva vžitím tak, že účastníci záložných právnych vzťahov pri vymáhaní pohľadávky už ani neuvažujú nad primeranejšou súdnou exekúciou, ale rovno žiadajú „dobrovoľne“ predať majetok dlžníkov (záložcov). Takáto aplikačná prax majúca svoj základ a pôvod v platnej právnej úprave „dobrovoľných“ dražieb je nežiaducim až spoločensky nebezpečným obchádzaním a spochybňovaním inštitútov núteného výkonu rozhodnutia, (v ktorých sa v demokratickej spoločnosti štandardne prejavuje súdnou mocou garantovaný oprávnený vynucovací rozmer štátomocenskej autority), a to neraz pri popieraní ochrany práv dlžníkov a porušovaní ústavného princípu primeranosti (výkonu práva). Odvolačný súd je presvedčený, že pri naplnení ústavného princípu primeranosti musí byť pri výkone záložného práva dražba nad akúkoľvek pochybnosť inštitútom uspokojenia pohľadávky, ktorý má povahu ultima ratio.

Nebolo a ani nemôže byť zmyslom a cieľom právnej úpravy výkonu záložného práva to, aby niekto v dražbe „kúpil“ rýchlo a lacnejšie. Ako je naznačené vyššie, výkon práva má v právnom štáte principiálne limity, na ktorých musí spoločnosť za každých okolností bezvýhradne trvať, pričom týmito princípmi nie sú kúpiť rýchlo, lacno a pri nerešpektovaní ústavných práv osôb. Princípy zhmotnené v čl. 1 ods. 1 Ústavy SR musí reflektovať a naplňovať nielen aplikačná prax, ale svojou normotvornou činnosťou aj zákonodarca.

Ak zákonodarca konštruuje právnu úpravu, dbá pritom na reflexiu ústavných limitov, ktoré podústavná právna úprava ďalej rozvíja. Preto ani záujmy veriteľa na uspokojení pohľadávky nemôžu byť hlavným cieľom realizácie právnej úpravy dobrovoľných dražieb, ako je mylne vžitá v aplikačnej praxi.

Aj z týchto dôvodov je preto diskutabilné, či v teste ústavnej súladnosti a konformnosti môže vo všeobecnosti obstať právna úprava, ktorá v podmienkach súkromného procesu nielenže nezabezpečuje garanciu a ochranu ústavných práv účastníkov právnych vzťahov (a tým na podústavnej úrovni nerozvíja ústavné imperatívy ochrany práv), ale práve naopak vytvára neprímerane široký priestor pre ich faktické popretie v zmysle, že ústavné práva cez prizmu ich aplikácie a napĺňania nemajú inú ako len iluzórnu povahu.

V tomto zmysle je odvolací súd toho názoru, že absentuje akákoľvek už vyššie naznačená (preventívna) súdna kontrola dôvodnosti, oprávnenosti a najmä primeranosti výkonu záložného práva (porov. napríklad inštitút tzv. zástavní žaloby v Českej republike), ktorá by bola normatívnym pretavením základných hodnôt ústavného poriadku Slovenskej republiky. Súdna kontrola je pritom atribútom, ktorému nemôže byť vyčítané, že je iba na prospech záložcu (dlžníka), práve naopak preventívna súdna kontrola by umožnila zásadným spôsobom odstrániť aj právnu neistotu potenciálneho vydražiteľa v otázke nadobudnutia vlastníckeho práva, ak by nútený výkon záložného práva cez prizmu jeho dôvodnosti, oprávnenosti a najmä primeranosti ešte pred jeho uskutočnením verifikovala nezávislá a nestranná súdna autorita.“ (viď. Rozsudok Krajského súdu v Prešove Krajského súdu v Prešove a to sp. zn. 6Co 131/2011).

„ Ústavný súd pripomína, že sa už vyslovil, že podľa platnej právnej úpravy zákona o dobrovoľných dražbách je rozsah prostriedkov následnej nápravy proti výkonu záložného práva obmedzený v podstate len na žalobu o neplatnosť dobrovoľnej dražby (§ 21 zákona o dobrovoľných dražbách) a takáto následná prípadná obrana záložcu je podstatne sťažená (uznesenie ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 261/2013 z 30. apríla 2013). Sťaženie následnej súdnej kontroly dobrovoľnej dražby by malo byť kompenzované dostatočnou preventívnou a priebežnou kontrolou dobrovoľnej dražby orgánom verejnej moci.“ (viď. Uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 23/2014-18zo dňa 24.09.2014).

27. Aj prejednávaná vec je príkladom výkonu súkromnej autonómie s dosahom na vyvolanie „dobrovoľnej“ dražby a vydraženie súkromného majetku inej osoby.

28. S poukazom na uvedené odvolací súd skúmal splnenie predpokladov výkonu záložného práva tak, aby boli zaručené práva vlastníka na spravodlivý proces.

29. Listom zo dňa 07.02.2012 právny predchodca žalovaného v 1. rade oznámil žalobcovi v 1. rade, že ku dňu 06.02.2012 vyhlásil mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo Zmluvy o splátkovom úvere zo dňa 10.06.2005 (č. l. 93), teda pristúpil k predčasnemu zosplatneniu úveru z predmetnej úverovej zmluvy. Konečná splatnosť úveru bola dohodnutá v Zmluve do 20.07.2034 (č. l. 25 spisu).

30. Zo zmluvy o splátkovom úvere zo dňa XX.XX.XXXX (č. l. 25 a nasl. spisu) nevyplýva výslovne preukázanie skutočnosti dohody zmluvných strán ohľadom možnosti predčasného zosplatnenia úveru. Tento inštitút je upravený vo Všeobecných obchodných podmienkach v bode 7. 6. 1, kedy porušením zmluvnej povinnosti klienta je to, ak sa tento nachádza v omeškaní so splatením jednej splátky istiny alebo úrokov, ktoré trvá viac ako 10 dní alebo je v omeškaní so splatením poplatkov spojených s úverom viac ako 10 dní, kedy podľa tohto bodu písmena a) je banka oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, t. j. požadovať splatenie pohľadávky zo zmluvy o úvere a klient je povinný splatiť pohľadávku zo zmluvy o úvere v lehote, ktorú banka určí v oznámení o mimoriadnej splatnosti.

31. Z obsahu spisu vyplýva, že takéto zmluvné dojednanie nespĺňa náležitosti vyžadované v zmysle článku 3 ods. 1 a článku 5, článku 4 ods. 1, článku 6 ods. 1 a článku 7 ods. 1 Smernice Rady 93/2013 EHS z 05. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v spojení s článkami 7 a 38 Charty základných práv Európskej únie, ktoré vo svetle výkladu Súdného dvora EÚ podaného vo veci C - 598/21 zo dňa 09.11.2023 je nutné vykladať v tom zmysle, že bránia vnútroštátnej právnej úprave, podľa ktorej súdne preskúmanie nekalej povahy klauzuly o predčasnej splatnosti obsiahnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere nezohľadňuje proporcionality možnosti priznanej predajcovi alebo dodávateľovi uplatniť právo, ktoré mu vyplýva z tejto klauzuly, s ohľadom na kritériá súvisiace najmä so závažnosťou

nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy, ako aj s možnosťou, že uplatnenie uvedenej klauzuly povedie k tomu, že predajca alebo dodávateľ môže pristúpiť k vymáhaniu súm dlžných na základe tejto klauzuly predajom rodinného obydla spotrebiteľa v mimosúdnom konaní.

32. Súdny dvor vo veci C-598/21 uviedol, že súdne preskúmanie prípadnej nekalej povahy klauzuly musí zahŕňať preskúmanie jej proporcionality. Spresňuje, že predmetná klauzula o splatnosti celého úveru patrí do pôsobnosti smernice o nekalých podmienkach. Toto preskúmanie zahŕňa aj preskúmanie závažnosti nesplnenia zmluvných povinností zo strany spotrebiteľa, takých ako výška splátok, ktoré neboli splatené vo vzťahu k celkovej výške úveru a dĺžke trvania zmluvy. Navyše súd musí zohľadniť dôsledky vystaňovania spotrebiteľa a jeho rodiny z obydla, v ktorom majú trvalý pobyt, keďže právo na obydle je základným právom. Ak súd dospeje k záveru, že podmienka je nekalá, musí sa zdržať jej uplatnenia.

33. Ak v tejto podmienke nie je obsiahnuté preskúmanie závažnosti nesplnenia zmluvných podmienok spotrebiteľom, ide o nekalú podmienku a je nutné zdržať sa jej uplatnenia. Práve s poukazom na túto podmienku bol úver zosplatený. Pokiaľ toto zosplatenie nie je platné, je dôvodné žalobe vyhovieť.

34. V prejednávanej veci sa jedná o situáciu, kedy práve uplatnenie tejto klauzuly oprávnilo veriteľa pristúpiť k vymáhaniu dlžných súm predajom rodinného obydla spotrebiteľa v mimosúdnom konaní. Citované ustanovenie Všeobecných úverových podmienok absolútne nezohľadňovalo Súdny dvorom zdôraznený princíp proporcionality a posúdenie závažnosti nesplnenia zmluvných povinností spotrebiteľa posúdením výšky nezaplatenej splátky vo vzťahu k celkovej výške úveru a k dĺžke trvania zmluvy. Takúto požiadavku by spĺňali Všeobecné obchodné podmienky, ak by bolo odlišené podľa doby trvania zmluvy, pri koľkých splátkach a pri akej minimálnej sume splátok by sa mohol dodávateľ domáhať vrátenia celého plnenia.

35. Predmetná skutočnosť je rozhodujúcou pre posúdenie platnosti vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru ku dňu 06.12.2012. Z uvedeného dôvodu odvolací súd posúdil predmetný právny úkon ako neplatný pre rozpor so zákonom v súlade s § 39 občianskeho zákonníka.

36. V takejto situácii pokiaľ neexistovalo platné dojednanie, bol postup, ktorým bol splátkový úver mimoriadne zosplatený ku dňu 06.12.2012 v rozpore s platným právom, preto bolo dôvodné vyhovieť žalobe a v súvislosti s týmto zosplatením bola uložená žalovaným v 1. a 2. rade povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku. V prevyšujúcej zamietavej časti bola žaloba potvrdená, čím je zřejmé, že žalovanému v 1. rade zostáva do budúcnosti možnosť potencionálne sa domáhať svojich nárokov.

37. Odvolací súd sa zaoberal aj otázkou platnosti mimoriadneho zosplatenie úveru v súvislosti s identifikáciou splátky, pre ktorú došlo ku zosplateniu úveru.

38. Zo spisu bolo zistené, že v úkone mimoriadneho zosplatenie úveru sa nenachádza identifikácia splátky, pre ktorú dochádza k jeho zosplateniu (č. l. 93). V oznámení o vyhlásení mimoriadnej splatnosti sa uvádza, že výška splatnej a nezaplatenej pohľadávky je k 07.02.2012, 33.890,54 eura.

39. V naznačených súvislostiach odvolací súd poukazuje napr. na rozhodnutie vo veci Krajského súdu Prešov sp. zn. 7CoCsp/23/2023 zo dňa 19.02.2024, z ktorého tiež vyplýva: „Nešpecifikácia konkrétnej splátky, pre ktorú bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru, spôsobuje neurčitost takéhoto úkonu, nakoľko bez takejto špecifikácie nemožno posúdiť splnenie zákonom vyžadovanej podmienky vyplývajúcej z ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňujúcej uplatnenie práva podľa ust. § 565 Občianskeho zákonníka najskôr až po uplynutí presne špecifikovanej zákonnej lehoty od omeškania so zaplatením nie akejkoľvek, ale veriteľom konkrétne určenej splátky, čo je významné najmä v prípade dlhodobého neuhrádzania splátok zo strany dlžníka. Nedodržanie zákonom stanovenej lehoty na uplatnenie práva vyplývajúceho z ust. § 565 Občianskeho zákonníka, totiž spôsobuje absolútnu neplatnosť takéhoto úkonu (§ 39 Občianskeho zákonníka)“.

40. Tento záver vyplýva nepriamo aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Cdo/98/2022 zo dňa 25.04.2023, ktorý sa venoval otázke začatia plynutia premlčacej doby celého zvyšného dlhu od splatnosti

splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal celý dlh splatný. Aj z tohto rozhodnutia je zrejmé, že nezaplatená splátka, pre ktorú sa mal stať dlh splatný, musí byť jasne a nezameniteľne veriteľom identifikovaná.

41. Rovnaký záver vyplýva aj z uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/2/2023 zo dňa 25.01.2024, ktorý uviedol: „V prípade, ak zo strany veriteľa dôjde k vyhláseniu úveru za predčasne splatný, a to v súlade s ust. § 565 OZ a § 53 ods. 9 OZ, pre platný úkon zosplatenia je zo strany veriteľa nevyhnutné, aby v tomto zosplatení presne špecifikoval konkrétnu splátku, pre ktorú jednorazovo a predčasne zosplatnil celý dlh.“

42. Aj tento dôvod spôsobuje neplatnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti a bez platnosti takéhoto právneho úkonu nebolo možné pristúpiť k dobrovoľnej dražbe v tej časti pohľadávky, ktorá bola predčasne zosplatená oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 07.02.2012.

43. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

44. Ustanovenie § 565 Občianskeho zákonníka umožňuje, aby v prípade, ak ide o plnenie v splátkach, veriteľ požiadal dlžníka o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšej nasledujúcej splátky. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 Občianskeho zákonníka je podmienená tým, že dodávateľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Bez takéhoto včasného upozornenia je uplatnenie neúčinné. (JUDr. Jaroslav Krajčo, Občiansky zákonník pre prax; Komentár; Vydalo Vydavateľstvo Eurounion, máj 2015, str. 758-759).

45. Kľúčovou podmienkou pre platné zosplatenie úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka je dohoda strán konania o možnosti veriteľa žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky. Je povinnosťou žalovaného ako veriteľa uzavretie takejto dohody a splnenie i ďalších podmienok vyžadovaných § 565 Občianskeho zákonníka pre platné zosplatenie úveru tvrdiť a preukázať.

46. Odvolací súd, rovnako ako Ústavný súd SR, ktorý už konštatoval v obdobnej veci, že vyššie uvedené okolnosti spornej dražby nútia k vážnemu zamysleniu nad deficitom judikatúry vo veciach tzv. dobrovoľných dražieb. Nielen táto vec, či nedávny nález (IV. ÚS 493/2022 alebo Nález Ústavného súdu SR III.ÚS 416/2022) celkom opodstatnene vyvolávajú obavy, že dražobné procesy nadobúdajú prvky skôr akoby dražobného priemyslu než výkonu záložného práva založeného na naplnení princípov práva.

47. Zo strany všeobecného súdnictva sa javia ako nedostatočne judikované následky stavu, keď sa zo strany veriteľa uprednostňuje dražba nehnuteľnosti napriek tomu, že primeranejším riešením je uplatnenie omeškaných splátok s príslušenstvom (úroky, úroky z omeškania, prípadná náhrada škody, náklady na uplatnenie pohľadávky a náhrada trov). Ak ale existuje iná miernejšia možnosť uplatnenia pohľadávky než dražobný predaj nehnuteľnosti, dokonca obydlia, uprednostnenie spôsobu ultima ratio, teda ako prvého riešenia už nadobúda ústavnoprávny rozmer. Ústavný súd už rozhodol, že v predaji nehnuteľnosti na tzv. dobrovoľnej dražbe treba vidieť nie prvú, ale poslednú možnosť s prirovnaním ochrany, ktorá sa poskytuje v súdnej exekúcii (PL. ÚS 23/2014) pozri odlišné stanovisko sudcu Petra Straku k odôvodneniu nálezu č. k. III. ÚS 416/2022 z 13. júla 2023.

48. Pokiaľ veritelia neuplatňujú omeškané splátky a poslednú možnosť realizujú a presadzujú ako prioritnú, nepochybne tak, ako v tejto veci, to môže súvisieť s tolerovaním dohôd o predčasnej splatnosti.

49. Porušenie povinnosti spotrebiteľa zaplatiť včas splátku úveru je síce vážnym porušením zmluvnej povinnosti, no nesplnenie si tejto povinnosti nemôže byť „in genere“ bez ďalšieho rozhodujúcim prvkom na skúmanie prijateľnosti, resp. neprijateľnosti dohody o predčasnej splatnosti. Pokiaľ neexistovala možnosť zvrátenia dôsledkov predčasnej splatnosti tak, ako to konštatuje Súdny dvor vo veci C-415/11 pre prípad, že by bolo platne dohodnuté (rozsudok Súdneho dvora zo 14. marca 2013 vo veci C-415/11, ECLI:EU:C:2013:164, bod 73), bolo by zosplatenie aj preto neakceptovateľné.

50. Vzhľadom na tieto okolnosti bola žaloba o zdržanie sa výkonu záložného práva na vymożenie pohľadávky založenej na zmluvnej podmienke o predčasnej splatnosti, ktorá vychádza z predpisu odporujúceho právu EÚ dôvodná. Ide teda o tú časť pohľadávky, ktorú predchodca žalovaného v 1. rade založil (listom z 07.02.2012) na euronekonformnej legislatíve o predčasnej splatnosti.

51. S poukazom na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ohľadom posúdenia, či je možné uložiť záložnému veriteľovi časovo neobmedzenú povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou v prípade, ak predmetom zálohu je nehnuteľnosť slúžiaca na bývanie odvolací súd uvádza, že v súvislosti s touto skutočnosťou došlo k zmene napadnutého rozhodnutia vo výroku I. tak, že bola uložená povinnosť žalovanému zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou zo zmluvy o zriadení záložného práva, a to na vymożenie pohľadávky zo zmluvy o splátkovom úvere uzavretej v tej časti pohľadávky, ktorá bola predčasne zosplatnená oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 07.02.2012. Z uvedeného je zrejmé, že nedošlo k absolútnej časovo neobmedzenej povinnosti veriteľa zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, nakoľko tento zákaz sa týka len výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou v súvislosti s pohľadávkou, ktorá bola predčasne zosplatnená oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 07.02.2012. Je teda zrejmé, že toto obmedzenie sa netýka prípadných ďalších nárokov z predmetnej zmluvy o splátkovom úvere.

52. Ak sa preto veriteľ domáha výkonu záložného práva na vymożenie plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky, žaloba o zdržanie sa výkonu záložného práva je nielen prípustná, ale aj dôvodná. Iba tak sa dá naplniť cieľ vyplývajúci z čl. 6 odsek 1 a čl. 7 odsek 1 Smernice Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách zabrániť, aby spotrebiteľ bol viazaný neprijateľnou zmluvnou podmienkou a nenastali jej účinky.

53. Odvolací súd poukazuje na rozhodnutie v obdobnej veci, bod 19. odôvodnenia uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/42/2020-196 zo dňa 25.11.2020, v ktorom najvyšší súd uviedol, že podstatnou pre posúdenie dôvodnosti žalobného návrhu je posúdenie, či zdržanie výkonu záložného práva neobmedzene do budúcnosti, je adekvátnym prostriedkom ochrany práv žalobcov. Najvyšší súd poukázal na svoju doterajšiu rozhodovaciu prax, ktorá dospela k záveru, že právna úprava dobrovoľných dražieb, resp. možnosť vymáhania plnení zo spotrebiteľských zmlúv takouto formou nie je v rozpore s ochranou spotrebiteľa, ktorá vyplýva z práva Európskej únie, avšak len za predpokladu, že príslušná právna úprava umožňuje zabezpečenie ochrany práv spotrebiteľa, resp. ju aspoň prakticky neznemožňuje alebo nadmerne nesťažuje. Konštatoval, že právo na obydlie spotrebiteľa nemožno chápať ako absolútne nedotknuteľné. Pri kolízii ústavou garantovaných práv, a to práva žalobcov na ochranu obydlia zaručeného čl. 21 Ústavy SR, či čl. 8 Dohovoru a na druhej strane práva žalovanej na ochranu majetku zaručeného čl. 20 ods. 1 Ústavy SR a čl. 1 Dodatkového protokolu, je potrebné vykonať test proporcionality „stricto sensu“ za účelom zistenia, či obmedzenie ustanovené zákonom, resp. na základe zákona, zodpovedá legitímnemu cieľu a je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti (porov. rozhodnutia ústavného súdu napr. I. ÚS 4/02, I. ÚS 36/02, I. ÚS 193/03).

54. Odvolací súd považuje po zohľadnení eurokonformného výkladu za neudržateľné, aby na jednej strane dôvodom neplatnosti dobrovoľnej dražby bola veriteľom nesprávne uvedená výška vymáhanej pohľadávky (uznesenia Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo/149/2020, 2Cdo/110/2021), no na druhej strane predísť takejto dražbe by sa nedalo. Takýto stav, ak by sa ako podmienka ochrany spotrebiteľa proti vymáhaniu plnenia z neprijateľnej podmienky stanovilo najprv vykonanie dražby, by bol absurdný. Strata vlastníctva (príklep) je najzávažnejším zásahom do obydlia spotrebiteľa (C-598/21).

55. Vzhľadom na skutočnosť, že sporná Zmluva o úvere časovo predchádza interpretáciu podanú Súdny dvorom EÚ a tiež schválenú a neúčinnú novelizáciu inštitútu predčasnej splatnosti (zákon NR SR č. 254/2024 zo 17.09.2024), odvolací súd považuje za potrebné sa vysporiadať so spätnými účinkami rozsudku Súdneho dvora vo veci C-598/21. Vzhľadom na intertemporálne vzťahy považuje odvolací súd za dôležité poznamenať, že podľa ustálenej judikatúry výklad právnej normy Únie, ktorý podá Súdny dvor, objasňuje a spresňuje význam a dosah tejto právnej normy tak, ako sa musí alebo by sa mala chápať a uplatňovať od okamihu, keď nadobudla účinnosť. Z toho vyplýva, že takto vykladaná právna norma môže a musí byť uplatňovaná súdom aj na právne vzťahy, ktoré vznikli a boli založené pred vydaním rozsudku týkajúceho sa žiadosti o výklad, ak sú okrem toho splnené podmienky, ktoré umožňujú predložiť príslušnému súdu spor týkajúci sa uplatňovania tejto právnej normy (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2019, Pohotovosť, C-331/18 bod 53). Súd tak musel vykladať ustanovenia

uplatniteľné ku dňu uzavretia predmetnej zmluvy, teda k 10.06.2005, v čo najväčšej možnej miere v súlade s právom EÚ. Súd nemôže vo veci samej platne zastávať názor, že sa nachádza v situácii, keď nie je možné vykladať vnútroštátne ustanovenie v súlade s právom Únie iba preto, že toto ustanovenie súdy v minulosti vykladali spôsobom, ktorý je nezlučiteľný s týmto právom (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. septembra 2019, Pohotovosť, C-331/18 body 54 a 55, ako aj z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18 body 42 a 44). Hoci je táto povinnosť konformného výkladu obmedzená všeobecnými právnymi zásadami, a to osobitne zásadou právnej istoty, v tom zmysle, že nemôže slúžiť ako základ pre výklad vnútroštátneho práva contra legem, súdy, vrátane tých, ktoré rozhodujú v poslednom stupni, musia v prípade potreby zmeniť ustálenú vnútroštátnu judikatúru, pokiaľ táto judikatúra vychádza z výkladu vnútroštátneho práva, ktorý je nezlučiteľný s cieľmi Smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky z 5. septembra 2019, Pohotovosť, C-331/18 bod 56, ako aj z 5. marca 2020, OPR-Finance, C-679/18 body 43 a 45).

56. S poukazom na predchádzajúce úvahy je treba účinky rozsudku Súdneho dvora EÚ C-598/21 uplatniť na zmluvu o úvere, ktorá bola uzatvorená pred vyhlásením uvedeného rozsudku a pred zmenou vnútroštátnej právnej úpravy vykonanou s cieľom dosiahnuť súlad s výkladom, ktorý bol v ňom prijatý, a to aj za cenu, že by sa euronekonformné ustanovenie právneho predpisu, či judikatúra, neuplatnili (pozri C-495/19).

57. Ak Súdny dvor EÚ rozhodol, že legislatíva o predčasnej splatnosti odporuje právu EÚ, nesmie sa použiť. Odvolací súd navyše poznamenáva, že predčasná splatnosť nespôsobuje zánik práva na konkrétne omeškané splátky a ani zánik prípadných prípadných nárokov z porušenia práva vrátane nárokov z euronekonformnej legislatívy. Ak zákonodarca mieni zmeniť legislatívu, do nadobudnutia účinkov takejto novej legislatívy súd nemôže uplatniť euronekonformné ustanovenie. Najvyšší súd v iných súvislostiach, kedy išlo obdobne o euronekonformnú legislatívu konštatoval, že zákonodarca novou legislatívou pregnantnejším spôsobom vec vyrieši, no súdy dovedy musia tento cieľ naplniť eurokonformným výkladom, „no dovedy, a teda aj v sporoch zo zmlúv o spotrebiteľských úveroch uzavretých do 01.05.2018, sa môže (je aj potrebné) dosiahnuť obdobný účinok tzv. eurokonformným výkladom zo strany súdov“ (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 3Cdo/146/2017 z 22. februára 2018 bod 30).

58. Vzhľadom na to, že prekážkou pre použitie Smernice 93/13 je situácia, ak zmluvná podmienka preberá znenie normy zákona (čl. 1 ods. 2 Smernice), Súdny dvor EÚ v rozsudku C-598/21 podal výklad, kedy je legislatívna norma o predčasnej splatnosti v rozpore s právom EÚ.

59. V ostatnej časti odvolací súd už vzhľadom na judikatúru Najvyššieho súdu SR nevidí dôvod na paušálny zákaz výkonu záložného práva. Inak povedané, právo veriteľa na opätovný výkon záložného práva nie je skorším márnym výkonom záložného práva založeným na porušení práva EÚ dotknuté. Postup pri výkone záložného práva na vymoženie plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky by bol nekalou obchodnou praktikou, vrátane vymáhania pohľadávky v nesprávnej výške v neprospech spotrebiteľa. Nemusí ísť len o plnenie z neprijateľnej zmluvnej podmienky, ale o akékoľvek plnenie, ktoré Súdny dvor EÚ vo svojej judikatúre podriadil pod ochranu v rámci pravidiel verejného poriadku, vrátane plnenia spojeného s porušením schopnosti splácať úver (pozri C-679/18, C-755/22, C-449/13, C-377/14, C- 565/12, C-303/20, C-58/18), ale aj plnenia v rozpore so sankciami pre porušenie náležitosti spotrebiteľských zmlúv (pozri Najvyšší súd SR sp.zn. 1Cdo/13/2023, Najvyšší súd SR R 49/22, C-377/14, C-76/10, C-448/17, C-453/10, C-409/23).

60. V prejednávanej veci nepochybne ide o spotrebiteľský spor, kedy môže súd vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci (§ 295 CSP). Aj Súdny dvor Európskej únie vo svojich rozhodnutiach zdôrazňuje, že nerovný vzťah medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom zo strany súdu, ktorý v súvislosti s povinnosťou ex offo kontroly neprijateľných zmluvných podmienok môže vykonať aj nenavrnuté dôkazy. Táto judikatúra rovnako zaväzuje súd, aby v prípade potreby ex offo kontroly prijal potrebné opatrenia na vykonanie dokazovania s cieľom doplniť súdnych spis tak, že účastníkov konania vyzve na predloženie nutných dôkazov (porovnaj rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C - 419/18 a C 483/18, Profi Credit Polska bod 68). S poukazom na uvedené skutočnosti preto odvolací súd vyzval žalovaného v 1. rade, aby predložil dohodu o možnosti využiť právo vyhlásenia mimoriadnej splatnosti celého zostatku úveru v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka, pričom žalovaný na takúto výzvu nereagoval a rovnako tak

neoznámil ani ďalšie skutočnosti, ktoré sa týkali identifikácie dlžných splátok úveru a ich výšky, pre ktoré bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru a rovnako tak spôsob, ktorým postupoval ohľadom zistenia príjmových pomerov žalobcov.

61. V tejto súvislosti neobstojí obrana žalovaného v 1. rade, že nie je možné reálne porozumieť výzve odvolacieho súdu, nakoľko možnosť výkonu záložného práva je obsahom kogentnej právnej normy. Rovnako vo vzťahu k špecifikácii položiek, z ktorých pozostáva pohľadávka vo výške 33.890,54 eura je nutné uviesť, že žalovaný v 1. rade sa na základe singulárnej sukcesie dostal do pozície svojho právneho predchodcu a s touto postúpenou pohľadávkou na neho prešli práva, ale aj povinnosti postupcu podľa § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Z týchto dôvodov táto jeho obrana bola posúdená odvolacím súdom ako nepodložená.

62. Pokiaľ ide o záložnú zmluvu je zrejmé, že táto má typickú formulárovú podobu, pripravil ju právny predchodca žalovaného v 1. rade a obsahuje klauzulu v tom zmysle, že v prípade omeškania sa so splácaním úveru môže záložný veriteľ začať výkon záložného práva bez súdneho procesu, teda predajom zálohu na dražbu.

63. Žalovaný trvá na dôsledkoch zosplatenia úveru a na možnosti výkonu dobrovoľnej dražby, založená nehnuteľnosť je obydľím žalobcov. Vyššie uvedené okolnosti sa posudzujú v rámci ex ante preventívneho vyhodnotenia primeranosti dobrovoľnej dražby zo strany súdu.

64. Odvolací súd nespochybňuje, že dobrovoľná dražba je jeden zo zákonných spôsobov výkonu záložného práva, nebolo sporné, že došlo k porušeniu zmluvných povinností v časti splácania úveru. Odvolací súd sa však nestotožňuje s názorom, že neexistujú žiadne obmedzenia výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Aj tak silné právo, akým nepochybne záložné právo je, môže pri jeho výkone čeliť obmedzeniu vo svetle princípov súkromného práva.

65. V tomto smere možno závery ústavného súdu v spojení s rozsudkom Súdneho dvora (PL. ÚS 23/2014, C-34/12) označiť za akýsi manuál výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou v sporoch so slabšou zmluvnou stranou.

66. Okolnosti, akými sú najmä (i) chránený záloh (obydlie), (ii) chránené osoby ako dražbou dotknuté osoby, (iii) proporcionalita vzťahu pohľadávky a zálohu, (ip) možnosti udržania vlastníctva k zálohu uspokojením pohľadávky iným spôsobom ako dražbou v prípade núteného výkonu záložného práva (súdnou exekúciou), (ir) dobrovoľná dražba ako prostriedok ultima ratio pri existencii iných možností výkonu záložného práva, (is) možnosti reštartu v splácaní úveru, (it) hrozba mimosúdneho vymoženía plnenia z neprijateľnej zmluvnej podmienky, (iu) oslabenie práva premlčaním, (iv) nedostatok odbornej starostlivosti veriteľa pri vyhodnocovaní bonity dlžníkov dôležitej na splácanie úveru predstavujú okolnosti, ktoré môžu mať relevanciu v konaní o zdržanie sa výkonu záložného práva v procese dobrovoľnej dražby. Oddialenie dobrovoľnej dražby a dosiahnutie súdneho príkazu na zdržanie sa dobrovoľnej dražby závisí od intenzity vyššie uvedených okolností. Ak súčasne pôsobia dve a viac z vyššie uvedených okolností, úmerne s tým stúpa opodstatnenie obmedzenia dobrovoľnej dražby, najmä, ak záložné právo rozhodnutím súdu nezaujíma a veriteľovi plynú úroky z omeškania.

67. V rozhodnutí Súdneho dvora Európskej únie vo veci C - 75/2015 Tarcau proti banka Comerciala Intesa San Paolo Romania z 19.11.2015, Súdny dvor dospel k záveru, že Smernica Rady 93/2013 EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa môže použiť na zmluvu o zabezpečení záväzku nehnuteľnosťou alebo zmluvu o ručení uzavretú medzi fyzickou osobou a úverovou inštitúciou s cieľom zabezpečiť splnenie povinností, na ktoré sa zaviazala obchodná spoločnosť voči tejto inštitúcií v úverovej zmluve, ak táto fyzická osoba konala s cieľom, ktorý nesúvisí s jej obchodom, podnikaním alebo povolaním a k uvedenej spoločnosti nemá žiadny funkčný vzťah.

68. S poukazom na toto rozhodnutie, vzťahy založené zmluvou o zriadení záložného práva pre zabezpečenie spotrebiteľského úveru podliehajú normám spotrebiteľského práva.

69. Odvolací súd konštatuje, že sama o sebe zmluvná podmienka o dobrovoľnej dražbe nemôže byť nekalá. Ide o zákonný prostriedok výkonu záložného práva. Problém nastáva vtedy, ak sa má inak legálnym prostriedkom vymôcť nečestné plnenie. Vtedy už je možné zmluvnú klauzulu, ktorá inak má

oporu v zákonom regulovanom pravidle, posúdiť ako nekalú (za nekalé sa považujú podmienky, ak v spojení s inými zmluvnými podmienkami, čl.4 ods.1 Smernice Rady 93/13 EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, cit. so zreteľom ...a na iné podmienky...).

70. Pri realizácii dobrovoľnej dražby chýba kontrola neprijateľných zmluvných podmienok, lebo ju vykonáva súkromná osoba na podnet veriteľa, tiež súkromnej osoby. Môže sa preto realizovať na pohľadávku, ktorej výšku a ďalšie zmluvné podmienky spotrebiteľ - dlžník namieta. Je preto možné ustáliť, že pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, ktorú iniciuje žalovaný, by mohlo byť vymožené plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok, keďže by tieto neboli podrobené súdnej kontrole. Aby bolo možné zabezpečiť súdnu ochranu tohto ústavného práva, je nevyhnutná súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok právneho vzťahu účastníkov konania.

71. Vo vzťahu k zmluve o úvere zo dňa 10.06.2005 neexistuje zatiaľ súdne rozhodnutie, ktoré by podrobilo zmluvné ustanovenia súdnej kontrole prijateľnosti zmluvných podmienok. Žalovaný ako veriteľ si sám určil výšku pohľadávky, pri realizácii výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou bez súdnej kontroly by mohol vymôcť aj plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok.

72. Ďalej odvolací súd poukazuje na pripomienky Európskej komisie Súdnemu dvoru EÚ vo veci C-598/21 žalobcu Všeobecnej úverovej banky, v ktorej tunajší súd podal návrh na začatie konania o prejudiciálnej otázke, týkajúcej sa výkladu článku 47 v spojení s čl. 4 a 38 Charty základných práv Európskej únie, Smernice Rady 93/13/EHS, Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/29/ES, zásady efektivity práva Európskej únie a Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES. V bode 58. týchto pripomienok je uvedené, cit.: „Vzhľadom na vyššie uvedené sa Komisia domnieva, že vnútroštátnemu súdu nielenže nič nebráni, ale dokonca je povinný v rámci konania (pokiaľ v konaní vo veci samej, ktoré žalobcovia začali, má k dispozícii právne a skutkové okolnosti potrebné na tento účel) posúdiť ex offio, či zmluvná podmienka uvedená v článku VI. bodoch 42 a 42.1 zmluvy, podľa ktorej sa spotrebiteľ „dohodol“ s VÚB bankou na jej možnosti využiť právo veriteľa upravené v § 565 Občianskeho zákonníka (a ktorej dôsledkom je zároveň aj možnosť následného výkonu záložného práva k nehnuteľnosti, ktorá je zároveň obydliím spotrebiteľa, na dobrovoľnej dražbe), sa má považovať za nekalú podmienku podľa článku 3 ods. 1 Smernice.“

73. Odvolací súd nepopiera argumentáciu žalovaného v 1. rade o tom, že strata obydliia, resp. právo na obydlie, nie je absolútne nedotknuteľné a pokiaľ je tento proces podrobený súdnej kontrole, nie je to ani v rozpore s právom EÚ. Pokiaľ by však pri zhodnotení podľa testu proporcionality, akým spôsobom prispela k vzniknutej situácii žalobcovia a právny predchodca žalovaného v 1. rade, pričom tento by zapríčinil túto situáciu svojim konaním, ohľadom napr. posúdením bonity v rozpore s princípmi podnikateľského rizika a uspokojil sa iba s podpisom na záložnej zmluve, došlo by k neprimeranému zásahu do práv žalobcov. Akceptujúc závery vyjadrené Najvyšším súdom Slovenskej republiky, napr. v uznesení sp. zn. 4Cdo/42/2020, resp. 8Cdo/147/2017 a zohľadňujúc všetky okolnosti prejednávanej veci, odvolací súd dospel k záveru o dôvodnosti uplatneného nároku v tom zmysle, že adekvátnym prostriedkom ochrany práv žalobcov je zdržanie sa výkonu záložného práva zo strany žalovaných v súvislosti s uzatvorenou záložnou zmluvou a vo vzťahu k nehnuteľnosti tam uvedenej k stavu existujúcemu k zosplateniu úveru vykonaného dňa 07.02.2012.

74. Odvolací súd pripomína, že ochrana podľa Smernice Rady 93/13 sa musí vykonať ex offio vrátane oprávneného konania a bez ohľadu na to, či spotrebiteľ je zastúpený advokátom (pozri obdobne C-497/13).

75. V prejednávanej veci nepochybne dochádza ku konfliktu práva žalobcov na súkromný život, ktorého neoddeliteľnou súčasťou je právo na obydlie a práva žalovaného v 1. rade na vlastníctvo vo forme jeho finančných prostriedkov, ktoré mu neboli doposiaľ vrátené. U žalobcov právo na súkromný život je nepochybne osobným právom, a preto v danej veci je nutné aplikovať prísny test proporcionality vzťahujúci sa na osobné a politické práva. Ústavnoprávna doktrína vyvinula dva druhy testov proporcionality - tzv. všeobecný a modifikovaný. Všeobecný test sa uplatní pri právach prvej generácie a pri právach druhej generácie sa použije modifikovaný test.

Všeobecný test proporcionality:

Test proporcionality českej a slovenskej proveniencie je možné rozdeliť do troch následných krokov, ktoré sa aplikujú tak na normatívny právny akt, ako i na jeho individualizáciu v individuálnom právnom akte. Posudzuje sa preto, či :

- a) je sledovaný cieľ legitímny, či je teda žiadaný cieľ nevyhnutný v slobodnej a demokratickej spoločnosti,
- b) je dané racionálne spojenie medzi cieľom a vybranými prostriedkami,
- c) existujú prípadne alternatívne prostriedky, ktoré by boli menej intenzívne/invazívne prípadne pôvodne zvolený prostriedok úplne vylučujúce

Používa sa pri kolízii:

- viacerých základných práv
- základného práva a ústavného princípu
- viacerými ústavnými princípmi

Aj test proporcionality používaný na území ČR a SR tak pozostáva z:

- testu vhodnosti, zisťuje sa existencia ústavne nevylúčeného a dostatočne dôležitého cieľa a racionálnej väzby medzi právnou normou a účelom právnej úpravy,
- testu nevyhnutnosti, zisťuje sa či nie je možné použitie menej závažných, teda šetrnejších prostriedkov, či je zásah naozaj nevyhnutný
- testu primeranosti (proporcionality v užšom zmysle)

Prvým testom, ktorý je nutné vykonať je test vhodnosti a racionálneho prepojenia, teda či obmedzenie práva a slobody sleduje právom žiadaný cieľ. V danom prípade je nepochybné to, že vlastnícke právo je široko chránené a v prípade neplnenia splatného záväzku má veriteľ právo uspokojiť svoju pohľadávku predajom majetku dlžníka. Pri posudzovaní testu nevyhnutnosti je nutné zodpovedať na otázku či nie je možné použitie šetrnejších prostriedkov, než ku ktorým pristúpil žalovaný v danom prípade, ktorý započal predaj nehnuteľnosti slúžiacej žalobcom na bývanie. Pri zodpovedaní tejto otázky je nutné vychádzať z okolností prípadu, kedy nebolo spornou skutočnosťou to, že žalovaný v 1. rade bez použitia iných menej závažných prostriedkov pristúpil okamžite k výkonu záložného práva, pričom sám určil výšku svojej pohľadávky na 33.890,54 eur. K tomuto kroku pristúpil v roku 2012, pričom dovtedy bol úver od roku 2005 pravidelne splácaný. Výška úveru v čase jeho poskytnutia predstavovala sumu 32.198 eura, pričom výška splátky predstavovala 180 eura mesačne. Je teda zrejme, že od podpisu zmluvy, teda od 10.06.2005 do oznámenia o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 07.02.2012 v rokoch 2005 až 2011 bol splácaný dlh, čo pri počte dvanástich ročných splátok za 6 rokov činí 72 splátok po 180 eur, teda cca 12.960 eur. Ide o sumu približne 40 % poskytnutého úveru, pričom napriek tejto skutočnosti po asi 6. rokoch splácania dlhu žalovaný vyčíslil svoju pohľadávku na sumu 33.890 eur, teda na sumu ešte vyššiu než bola poskytnutá výška úveru. Z pohľadu týchto skutočností podľa názoru odvolacieho súdu bolo možné použitie menej závažných a šetrnejších prostriedkov za účelom vrátenia dlhu žalovaného, napríklad predajom hnutel'nych vecí zrážok zo mzdy a pod., pričom týmto spôsobom sa žalovaný ani nepokúsil postupovať. Už minimálne sporná je výška dlžnej sumy vzhľadom na neprijateľné a neprimerané poplatky, napr. za spracovanie úveru vo výške 158 eur, a mesačný poplatok za správu úveru 1,65 eur. Z týchto dôvodov odvolací súd hodnotí tento spôsob zabezpečenia splatenia pohľadávky žalovaných ako nie nevyhnutný, čím v teste proporcionality takéto konanie žalovaných neobstojí. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je prípustné, aby banka poskytujúca úvery po dlhodobo pravidelne splácanom úvere pri akýmkoľvek probléme okamžite pristúpila k predaju nehnuteľnosti, čím by spôsobila, že rodina sa ocitne bez obydľia. K takémuto kroku by bolo možné pristúpiť len ako k poslednej možnosti po márnom využití iných spôsobov uspokojenia svojho nároku. Takýto krok bol vzhľadom na okolnosti prípadu neprimeraný. Z týchto dôvodov považoval po vykonanom teste proporcionality odvolací súd postup žalovaného v 1. rade za nedôvodný.

Vo vzťahu k otázke, či predmetná nehnuteľnosť slúži na bývanie žalobcov, a teda či sa jedná o obydlie žalobcov, ktorému je poskytovaná zvýšená ochrana odvolací súd uvádza, že túto skutočnosť zdôrazňovali žalobcovia už pri samotnom podaní žaloby. Túto skutočnosť vo vzťahu k právu na súkromie a obydlie uviedli žalobcovia aj v právnej kvalifikácii žaloby, pričom žalovaný túto skutočnosť vo svojich podaniach nenamietal. Vo veci teda nebolo spornou skutočnosťou to, či predmetná nehnuteľnosť slúži na bývanie žalobcov. V predmetnej veci je preto nutné sa zaoberať otázkou ochrany obydľia ako súčasť základného práva na súkromný život chráneného v demokratickej spoločnosti.

76. Existujú aj iné spôsoby výkonu záložného práva podľa osobitného predpisu podľa § 151j ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktoré pri garancii prednosti záložného práva až do konečného splnenia dlhu garantujú aj zachovanie obydľia. Ak by sa napríklad záložné právo vykonalo uplatnením práva

žalobou na súde, do úvahy prichádza oveľa proporcionálnejší postup, napr. už spomínané uspokojenie záložného veriteľa na obchodnom podiele žalobcu.

77. Odvolací súd pripomína, že špeciálnu pozornosť musí všeobecný súd venovať prípadom, keď je predmetom sporu nehnuteľnosť slúžiaca pre potreby bývania, pretože v takom prípade je nepriamo dotknuté nielen právo na súkromný a rodinný život podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR a čl. 8 Dohovoru, z ktorého vyplývajú tiež určité procedurálne garancie (porovnaj nález II. ÚS 294/2018 z 11. októbra 2018, bod 12), ale aj právo každého na zachovanie ľudskej dôstojnosti zaručené čl. 19 ods. 1 Ústavy SR. Všeobecný súd musí byť preto ostražitý v prípadoch, keď je žaloba podaná práve z dôvodu ochrany pred tvrdým nezákonným zásahom do vlastníckeho práva k rodinnému domu uspokojujúceho základnú potrebu bývania žalobcov.

78. Odvolací súd poukazuje na skutočnosť, že ak je agenda poskytovania úverov obzvlášť sledovaná z dôvodu neistých pomerov, ktoré môžu nastať po poskytnutí úveru, potom musia existovať prísne nároky na vyžadovanie povinnosti konať s odbornou starostlivosťou a vyhodnotiť bonitu spotrebiteľa, keďže na rozdiel od neistých okolností po uzatvorení zmluvy, je stav spotrebiteľa z pohľadu jeho osobných majetkových pomerov v čase kontraktácie spoznatel'ný. Banka k poskytovaniu úveru nemôže pristupovať nezodpovedne a vždy musí zvažovať, komu úver poskytne a komu nie. Je nelogické až hazardné, poskytovať úver osobe za podmienok, ktoré neprivodia nič iné, len následný súdny spor, exekúciu, navyšovanie zadĺženia, dobrovoľnú dražbu nehnuteľnosti. Ak Súdny dvor uznal ako odradzujúcu sankciu nepriznanie úrokov pri nezodpovednom prístupe dodávateľa na finančnom trhu pre porušenie konať s odbornou starostlivosťou, potom je podľa názoru odvolacieho súdu úplne eurokonformné aplikovať § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka a porušenie závažnej povinnosti veriteľa považovať za odporujúce morálke.

79. Z uvedených dôvodov odvolací súd zmenil rozsudok a žalovaným uložil zákaz vykonať záložné právo na pohľadávku založenú na predčasnom zosplatnení listom zo dňa 07.02.2012 a v prevyšujúcej časti zmenil rozsudok a žalobu zamietol.

80. Vo veci došlo k zmene rozhodnutia súdu prvej inštancie, pričom odvolací súd vychádzal zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie.

81. Odvolací súd dospel k záveru, že v prejednávanej veci je daná aktívna vecná legitímácia aj u žalobcu v 1. rade, ktorý nebol zmluvnou stranou zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam, a to s poukazom na skutočnosť, že predmetná nehnuteľnosť slúži na zabezpečovanie jeho bývania. Týmto je daná jeho aktívna vecná legitímácia pre domáhanie sa povinnosti žalovaných v 1. a 2. rade zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou. Nepochybne realizáciou záložného práva formou dobrovoľnej dražby zo strany žalovaných hrozí žalobcovi v 1. rade zásah do jeho práva na obydlie, ako aj do práva na súkromný a rodinný život, čo sú rozhodujúce skutočnosti pre posúdenie otázky jeho aktívnej vecnej legitímácie. V tejto súvislosti sa nemožno stotožniť s názorom žalovaných, že otázka vecnej legitímácie je vymedzená len okruhom zmluvných strán v zmluve o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam.

82. Pasívna vecná legitímácia žalovaného v 2. rade v konaní je daná jeho pozíciou v tejto dražbe, kedy vystupoval ako dražobná spoločnosť. Pre zabezpečenie práv žalobcov je nutné vo vzťahu k zákazu tejto dražby, aby bola uložená povinnosť nekonať aj vykonávateľovi dražby.

83. Odvolací súd zrušil výrok súdu prvej inštancie, ktorým zrušil neodkladné opatrenie vydané v konaní, nakoľko toto bolo zrušené z dôvodu zamietnutia žaloby, pričom odvolací súd toto rozhodnutie zmenil, čím nebolo dôvodné ani zrušenie vydaného neodkladného opatrenia.

84. Vo veci nebolo nariadené pojednávanie s poukazom na nález Ústavného súdu SR vo veci sp. zn. I. ÚS 38/2019 (ZNaU 26/2019), ktorý judikoval, že možno aj pri nariaďovaní, resp. nenariaďovaní odvolacieho pojednávania (ak nie sú dané zákonné podmienky uvedené § 385 ods. 1 CSP, avšak sporové strany sa domáhajú nariadenia ústneho pojednávania) vychádzať z premisy, že ak sa chronologicky v postupe okresného súdu nemôže nič zmeniť, skutkové okolnosti a právne posúdenie veci nie sú pre odvolací súd sporné a ústne odvolacie pojednávanie by splnilo „len“ funkciu verejného vypočutia tvrdení sporových strán, ktoré sú však už prednesené v odvolaní, prípadne v ďalších podaniach a zároveň budú obsahom

rozhodnutia odvolacieho súdu, odvolací súd môže uprednostniť princíp procesnej ekonomie pred síce transparentným ústnym prejednaním sporu pred súdom, ktoré by sa však v podstate uskutočnilo v abstraktnej rovine a ďalšie objasnenie veci by neprinieslo, dospel k záveru, že v danom prípade odvolací súd považoval skutkový stav súdom prvej inštancie za preukázaný, ďalšie dokazovanie nevykonával a zo skutkového stavu a vykonaných dôkazov, sám vyvodil právny záver, ktorý uviedol v odôvodnení svojho rozhodnutia. Takýmto postupom nedošlo k zásahu do práva na spravodlivý proces.

85. Odvolací súd poukazuje aj závery uvedené v rozhodnutiach Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), najmä rozhodnutie Varela Assalino v. Portugalsko z 20. apríla 2002, v zmysle ktorého „v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitou, neuskutočnenie ústneho pojednávania nespôsobuje ujmu požiadavkám č. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd“.

86. Judikatúra súdov vrátane európskeho súdu nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia (porov. rozsudok Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, sťažnosť č. 21522/93, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1997-III; rozsudok Higginsová a ďalší proti Francúzsku z 19. februára 1998, sťažnosť č. 20124/92, Zbierka rozsudkov a rozhodnutí 1998-I; uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 23. júna 2004 sp. zn. III. ÚS 209/04). Odvolací súd so zreteľom na vyššie uvedené nepovažoval za potrebné zaoberať sa ostatnými odvolacími námietkami.

87. O trovách celého konania bolo rozhodnuté podľa ustanovenia § 396 odsek 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. V rámci celého konania boli úspešní žalobcovia, nakoľko vyhovením ich žalobe aj čiastočne došlo k naplneniu zamýšľaného cieľa uloženia povinnosti zamedziť výkonu záložného práva, tak preto im vznikol nárok na náhradu trov konania voči neúspešným žalovaným v rozsahu 100 %. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (podľa ustanovenia § 262 ods. 2 CSP).

88. Odvolací súd ďalej zdôrazňuje, že žalovaní boli síce úspešní v rámci dovolacieho konania, keď dovolací súd zrušil rozsudok odvolacieho súdu, avšak v tomto smere bolo potrebné zohľadniť dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 257 CSP spočívajúce v tom, že na strane žalovaných ide o subjekt zodpovedný v konečnom dôsledku za to, že výkon záložného práva z jeho strany dôvodný nebol, žalobcovia sú vo výsledku celého konania prevažne úspešnou stranou sporu a bolo by tak v rozpore s princípom spravodlivého usporiadania pomerov medzi účastníkmi, pokiaľ by žalovaným bola priznaná náhrada trov dovolacieho konania.

89. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).